פרשת השבוע עפ"י ה "פרי צדיק"

פרשת נשא

[ו] **הנה** סדר הענינים שבסדרה זו הראשית הוא ענין השראת השכינה בנפשות ישראל על ידי שנשלמו השלשה מחנות שעל ידי שנקבעו המקומות של מחנה ישראל ומחנה לויה על ידי זה נקבע המחנה שכינה כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל. ואחרי זה בא מצות וישלחו מן המחנה וגו' להורות שאחר כל זאת יוכל לארעות עוד טומאה גם אחר השראת הקדושה בנפש וכדאיתא במדרש שדייקא אחר מתן תורה נתפשט בהם טומאת זיבה וצרעת שבהכרח להשתלח ממחנה שכינה ועל ידי זה יוכל האדם ליפול בנפשו שחלילה אפס תקוה. על זה בא אחרי זה פרשת גזל הגר שנאמר בה והתודה שיש תיקון לכל דבר על ידי התשובה כדאיתא ברעיא מהימנא פרשה זו (ח"ג קכ"ב.) על פסוק זה פקודא דא הוא מצות תשובה. וגם בהרמב"ם ז"ל (הלכות תשובה פרק א' הלכה א') חשב המצות עשה של תשובה מפסוק זה. ואחרי זה בא פרשת סוטה שלא יפחד האדם בלבו אם אירע מכשול לפניו בלא ידיעתו מה שאין בידו להזהר כענין סתירת האשה עם אחר ונעלם מעיני אישה. כי גם על זה יש עצה על פי תורה להתברר העוון על ידי שתיית מים המרים לברר הדבר.

ואחרי זה בא פרשת נזיר שהוא ענין קדש עצמך במותר לך וכאומרם (סוטה ב'.) הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין וביחוד בימי הבחרות כמו שנאמר (עמוס ב', י"א) ואקים מבחוריכם לנזירים שדייקא אז נצרך לעשות גדרים לעצמו ויש בענין זה עומק גדול ועל זה נאמר איש כי יפליא כי לפעמים אין רשאי ונקרא חוטא כמו שאמרו (נדרים י'.) שנזיר חוטא הוא שציער עצמו מן היין וכאומרם (ירושלמי הובא בר"ן שם כ"ב.) לא דייך במה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים. אמנם מי שמרגיש בעצמו שהוא צריך לזה כענין הנזיר של שמעון הצדיק (שם ט'.) שאמר עליו כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל ועליו אמר הכתוב איש כי יפליא.

ותיבת פלא יש בה שני משמעויות אחד מלשון נפלא ונעלם. וגם משמעות התגלות ומפורש כענין לא ניתן נזירות אלא להפלאה וקטן היודע להפלות. ויובן זה על דרך אומרם ז"ל (שבת קל"ח:) על הפסוק (ישעיה כ"ט, י"ד) הנני יוסיף להפליא וגו' הפלא ופלא הפלאה זו איני יודע מה הוא כשהוא אומר ואבדה חכמת חכמיו וגו' הוי בהפלאה של תורה מדבר. היינו משמעות כפל הלשון הפלא ופלא היינו שיהיה נסתר ונעלם מעיניהם העומק והפליאה של חכמת התורה.

וכאן נרמז בתיבת כי יפליא שתי המשמעויות הנ"ל היינו שיהיה נגלה ומפורש לפניו הפלא והעומק של כח חכמת התורה. כי בזמן שהאדם מרגיש בנפשו שנצרך ליתן גדר בנפשו באיזה ענין הוא בא על עומק דברי תורה באותו דבר. ועל זה מרומז בהמלאך שבא על נזירת שמשון נאמר שם ומפליא לעשות שעשה בזה דבר פליאה.

ובזה יובן הדין המובא בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רי"ד סעיף א') שאם האדם מקבל עליו איזה דבר שיהיה עליו כאיסור של תורה אין מועיל לו התרה. ותמהו על זה שהרי על זה גופא יוכל לשאול מה שאסר על עצמו כאיסור של תורה. אמנם תוכן הענין כמו שיש כח בסנהדרין וחכמי הדורות לעשות גדר וסייג על כלל ישראל שלא יועיל על זה שום התרה שזהו עיקר כח תורה שבעל פה וכמו שבכל עיר יש בכח טובי העיר לעשות איסורים למגדר מילתא. כמו כן האדם בעת שרואה בנפשו שהוא צריך לגדר זה יש לו כח כמו איסור של תורה וממילא כשהוא אומר כן בודאי הוא מכוון שצריך לגדר זה וממילא אין לו התרה. ועל זה מרמז בתיבת איש כי יפליא היינו בעת שרואה בעצמו שצריך לזה אז בא על פליאת חכמה של הדברי תורה זו. וענין פרשת נזיר מרמז על כח תורה שבעל פה כדברינו הנ"ל שזהו עיקר כח החכמים לעשות גדרים וסייגים לצורך השעה ויש להם כח כגוף התורה:

ואחר זה נאמר ברכת כהנים שהוא ענין ברכת השפעת כח התורה כמו שדיברנו מזה. ואחרי זה נאמר קרבנות חנוכת הנשיאים שזה מרמז על עצם כח התחדשות של תורה שבעל פה מה שהאדם מחדש מלבו שכל נשיא המציא לעצמו מלבו להביא מספר הקרבנות הללו כדאיתא במדרש (במדבר רבה י"ב, כ"א) על הפסוק ויביאו את קרבנם שכולם הביאו מעצמם את כל קרבנם ביום הראשון ועל פי הדיבור הקריב אחר כך כל אחד ביומו המיוחד לו. והנה פירט בכל נשיא ונשיא מספר הקרבנות ומנחתם ומשקל הכלים אם שכולם הקריבו בשוה שנראה כמיותר שהיה יכול לכתוב וכן ביום השני הקריב נשיא פלוני כמספר הראשון וכן בכולם. מזה מוכיח המדרש רבה שכל אחד היה לו כוונות אחרות בהקרבתו לזה פירט בכל אחד במיוחד. מזה נוכל להבין כח התחדשות של תורה שבעל פה אף על פי ששני בני אדם עושים מעשה בתבנית אחד עם כל זה יש לכל אחד ענין ומדריגה בפני עצמו לפי ערך הכנת לבו בפנימיות הענין והעיקר אחר כוונת הלב הדברים אמורים. וכמו שיש חילוקים בפרטי נפשות שכל אחד מרגיש טעם אחר באותו המצוה בעצמה כמו כן יש חילוק בהזמן שאין כוונת המצוה דומה מיום אחד לחבירו אף באותו מצוה בעצמה. וכמו שאומרים בשם צדיקי הדור שכל כוונת האריז"ל בתפילה הם רק מיום אחד ומי שנפשו יפה ונותן לבו יוכל בכל יום לחדש ולטעום כוונה אחרת בתפילתו. והוא כענין המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שכל הבריאה שנברא בששת ימי המעשה בשעת הבריאה מתחדשים בכל ששת ימי המעשה. הגם שאין חדש תחת השמש. רק באותו דבר עצמו מגיע לו חיות חדש מכח ששת ימי המעשה של הבריאה. והוא על ידי שהקב"ה מחדש הלכות בכל יום ועל ידי זה נשפע חיות חדש לכל הברואים:

והנה לאחר שנפרטו בפרט כל הקרבנות הנשיאים בפני עצמם נאמר אחר כך החשבון של כולם בכלל מה שנראה לכאורה בודאי למותר שכל אחד יוכל לחשב זאת ונכתב על זה פרשה מיוחדת בכמה פסוקים להורות לנו גם כן בזה שכמו שיש כוונה וטעם חדש בכל נפש בפרט אף באותו מעשה עצמו כמו כן יש עוד כוונה וטעם מיוחד על ידי התכללות החשבון של כולם יחד. וכמו כן בזמן כמו שיש בכל יום בפרט חיות חדש בהבריאה משששת ימי המעשה של הבריאה כמו כן בכל שבת מרגישים טעם התחדשות של כללות הבריאה של ששת ימי המעשה יחד. כמו שנאמר (בראשית ב', א'-ב') ויכולו השמים והארץ וגו' ויכל אלהים ביום השביעי וגו' וכמו שאומרים חמדת הימים אותו קראת והיינו עיקר החמדה והחביבות של כח התחדשות תורה שבעל פה כדברינו הנ"ל. ויש לומר שעל זה הרמז נזכר האידרא בזוה"ק בפרשה זו (ח"ג קכ"ז:) שהוא ענין הביאני המלך חדריו בחדרי תורה שבעל פה ונזכר שם בדברי רבי שמעון בן יוחאי אנן בחביבותא תליא מילתא וכנ"ל: